

67

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ &
ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Κ.Κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 2018

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοί,

«Ὁ Χριστός ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν»

Τό ἀνώτατο διοικητικό καί πνευματικό σῶμα τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, συνέρχεται σήμερα καί γιά τέσσερις ἡμέρες (2 Ὀκτ. - 5 Ὀκτ.) στήν τακτική συνεδρία της γιά τό νέο ἐκκλησιαστικό ἔτος, διατρανώνοντας ἔτσι τήν μεταξύ μας ἐνότητα, τήν συνοδική μας λειτουργία καί μαρτυρώντας πρός πάντας τόν σωτήριο λόγο τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι σύνηθες ἡ σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας νά συμπίπτει μέ ιδιαίτερα εὐαίσθητα κοινωνικά, ἐθνικά, πολιτικά ἢ καί ἄλλα κρίσιμα γεγονότα, ὅμως ἡ παρούσα χαρακτηρίζεται ἀπό νέες προκλήσεις καί ἀπό σημαντικές γεωπολιτικές ἀλλαγές τόσο ἐντός, ὅσο καί ἐκτός τῆς πατρίδος μας, μέ ἀποτέλεσμα ἡ χριστιανική μας μαρτυρία, τό Ὁρθόδοξο μήνυμά μας, νά καθίσταται ἐπίκαιρο, ἐπιτακτικό, ἀλλά καί ἀναγκαῖο ὅσο ποτέ ἄλλοτε.

Ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας, ὡς «Σῶμα τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ Λόγου»¹, εἶχε, ἔχει καί δέν θά πάψει ποτέ, ὅσο καί ἂν κάποιοι διακαῶς τό ἐπιθυμοῦν, νά ἔχει λόγο καί ἄποψη γιά κρίσιμα ζητήματα πού ἀφοροῦν στό μέλλον τῆς πατρίδος μας, πολλῶ δέ μάλλον ὅταν ἀπειλοῦνται ἢ καί διακυβεύονται τά ἐθνικά της συμφέροντα. Καί τοῦτο, διότι δέν ἔπαψε ποτέ νά ἀποτελεῖ ἐνεργό καί ἀναπόσπαστο μέρος τῆς ἱστορίας μας, νά ὑπερασπίζεται καί νά διακονεῖ τόν πιστό λαό τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ θεματοφύλακας τῆς ἀληθείας τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας καί ὁ ἀκοίμητος φρουρός τῆς εὐλογημένης παραδόσεώς μας.

Ξεκινῶ λοιπόν μέ τήν διαπίστωση αὐτή, διότι πολλάκις τό ἱερό Σῶμα μας ἔχει ἐπικριθεῖ περί ἀπραξίας, περί ἀπαθείας, περί ἀπουσίας γνησίου μηνύματος ἢ καί ξεκάθαρου πνευματικοῦ λόγου, ἀγνοώντας κάποιοι ἢ παραθεωρώντας ἐσκεμμένως τό ἔργο, ἀλλά καί τήν μακραίωνη προσφορά τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὅλοι βεβαίως γνωρίζετε ὅτι λόγο καί θέση δέν λαμβάνει μόνον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἀλλά ὁ κάθε Ἱεράρχης. Ὡστόσο, ἔμπεριστατωμένο λόγο καί εὐαγγελική ἀλήθεια ἐκφράζουν τά συνοδικά ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ Ι.Σ.Ι. καί ἡ Δ.Ι.Σ. διότι ἡ συνοδικότητα ἀποτελεῖ κληρονομία τῆς

¹ Ἰωάννου Χρυσοστόμου Ὁμιλία πρό τῆς ἐξορίας, β', PG 52, 429.

Ορθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπό τούς ἀποστολικούς χρόνους καί τίς Οἰκουμενικές Συνόδους μέχρι καί σήμερον. Προσευχόμεθα δέ ἀδιαλλείπτως γιά τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατά τήν ἐν Συνόδῳ ἄσκηση τῆς ποιμαντικῆς μας διακονίας.

Ἐπιτρέψτε μου νά σᾶς προτρέψω νά στρέψουμε τό βλέμμα μας καί πάλι στήν πολύπαθη καί πολυπολιτισμική πλέον ἑλληνική κοινωνία μας καί νά ὑπογραμμίσουμε τήν δύναμη τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, ἡ ὁποία δέν γνωρίζει διακρίσεις φυλετικές, γλωσσικές καί θρησκευτικές, ἀλλά καί δέν ὁμιλεῖ ποτέ τή γλῶσσα τῆς ὑποκρισίας, καθὼς ἀρθρώνει πάντοτε τόν λόγο τῆς ἀληθείας. Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ προϋποθέτει τήν ἐλευθερία τοῦ προσώπου, τήν ἀληθινή ἐλευθερία πού πραγματώνεται μόνον ἐν τῇ θυσιαστικῇ ἀγάπῃ τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τό μήνυμά μας λοιπόν, στήν πολυσυλλεκτική αὐτή ἑλληνική καί συνάμα εὐρωπαϊκή κοινωνία μας εἶναι ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης, τῆς ἀγάπης πού ἔχει ὁ Χριστός γιά κάθε ἄνθρωπο, γιά τήν κάθε εἰκόνα Του πού ἀνταποκρίνεται στήν συνεχῆ κλήση πού τῆς ἀπευθύνει, τῆς ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης πρὸς τόν συνάνθρωπο², ἀλλά καί

² Ἰω. ε' 13: «ἐντολήν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καί ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

τῆς τελείας ἀγάπης, πού «ἔξω βάλλει τόν φόβον»³, τόν φόβο πού αἰσθάνεται κάθε πρόσφυγας καί μετανάστης, κάθε ἀδικημένος, κάθε πονεμένος πνευματικά καί ψυχικά ἀδελφός μας, ἀλλά καί κάθε ἀνεργος ἢ καί ἀπελπισμένος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας.

Τό μήνυμα ἀγάπης πού ἐκφράζουμε σήμερον ἀπευθύνεται σέ μία νέα Ἑλλάδα, «μεταμνημονιακή», πληγωμένη καί κοινωνικά ἀσταθή. Ἐθνικά καί γλωσσικά ἀπειλουμένη ἀπό τάσεις διχόνοιας, προσωπικῶν ιδιοτελειῶν καί γεωπολιτικῶν συμφερόντων. Μία Ἑλλάδα χωρίς ξεκάθαρη πλοήγηση, χωρίς ὄραμα, χωρίς ἐθνική ὁμοψυχία καί κατάρτιση ἑνός κοινοῦ σχεδίου γιά βασικούς τομεῖς τῆς ζωῆς μας, ὅπως ἡ παιδεία, ἡ υἰγεία καί ἡ ἐξωτερική μας πολιτική. Ἡ πατρίδα μας ταλανίσθηκε ἐπὶ δεκαετίες ἀπό μικροπολιτικές καί πελατειακές σχέσεις, ἀπό κομματικούς μηχανισμούς, ἀποξενωμένους ἀπό τή σκληρή καθημερινότητα τοῦ πολίτη καί ἀπό τά ὄνειρα τῶν νέων μας, πού ἀποτελοῦν τό μέλλον καί τή χρυσή ἐλπίδα αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Πράγματι, ἀποτελεῖ τραγική ἀλήθεια τό γεγονός ὅτι πάνω ἀπό 600.000 νέοι καί νέες, ἐξαιτίας τῆς πρωτόγνωρης οἰκονομικῆς κρίσης τῶν τελευταίων ἐτῶν μετανάστευσαν

³ Α' Ιω. δ' 19.

στό έξωτερικό, αποδυναμώνοντας σημαντικά τήν πατρίδα μας. Ἀς μήν κρυβόμαστε ἄλλο, ἀδελφοί μου, πίσω ἀπό τό δάχτυλό μας. Ἀς εἴμαστε τίμιοι μέ τόν ἑαυτό μας καί εἰλικρινεῖς ἀπέναντι στόν Θεό!

Ἀρνηθήκαμε νά συνεργαστοῦμε καί προτάξαμε τήν ἐφήμερη θέση στήν ἐξουσία, ἐπιδιώκοντας τά ἀτομικά μας συμφέροντα. Ἀκυρώσαμε μέ τίς πρακτικές μας βασικές ἀρχές, ὅπως τῆς συλλογικότητας καί τοῦ κοινοῦ ὀφέλους, θέτοντας τόν ἐγωισμό μας πάνω ἀπό τήν κοινωνική πρόοδο καί συνεχίζουμε ἀκόμη προκλητικά νά ἀδιαφοροῦμε. ~~Νά ἀδιαφοροῦμε γιά τήν πατρίδα μας!~~ Νά ἀδιαφοροῦμε γιά τό μέλλον τῶν παιδιῶν μας, πού ἀποτελοῦν τό πολυτιμότερο περιουσιακό στοιχείο αὐτῆς τῆς χώρας, πού μέσα ἀπό τήν θλιβερή αὐτή μετανάστευση τό δημογραφικό καθίσταται ὑπαρξιακό ζήτημα γιά τήν πατρίδα μας. Ὁ πληθυσμός τῆς Ἑλλάδας μας βρίσκεται ὑπό διωγμόν⁴ καί πολύ φοβοῦμαι ὅτι σέ 50 ἔτη ἀπό σήμερα, ἡ χώρα μας θά ἔχει μετατραπῇ σέ ἕνα ἀπέραντο γηροκομεῖο, χωρίς ζωντάνια, χωρίς δύναμη, χωρίς αἰσιοδοξία, ἀλλά καί χωρίς νεανικό ἐνθουσιασμό.

⁴ Βλ. σχετικά Ἡρά Ἐμκε-Πουλοπούλου, Ὁ πληθυσμός τῆς Ἑλλάδας ὑπό διωγμόν, Ὑπό τήν αἰγίδα: Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Δημογραφικῶν Μελετῶν, (ΕΔΗΜ) Αθήνα, 2018.

Έχουμε ήθικό χρέος νά μὴν ἐπαναλάβουμε τὰ λάθη καί τὰ παραπτώματα τοῦ παρελθόντος. Νά μὴν ἐπιστρέψουμε στίς πελατειακές σχέσεις τοῦ χθές καί σέ πρακτικές πού εὐθύνονται γιά τήν πολυετῇ οἰκονομική κρίση πού βιώνουμε σήμερα, ἀποτέλεσμα τῆς ήθικῆς καί πνευματικῆς παρακμῆς μας. Πρώτοι ἑμεῖς ὀφείλουμε νά ἀναγεννηθοῦμε ἄνωθεν καί αὐτή τήν ἀναγέννηση νά τή μεταδώσουμε στοὺς συνανθρώπους γύρω μας. Πρώτοι ἑμεῖς ἔχουμε χρέος νά συμπαρασταθοῦμε στίς ἀνάγκες τους, στίς ἀγωνίες τους, στὸν πόνο τους, στίς δυσκολίες τους, στὰ μεγάλα ἢ μικρά ὑπαρξιακά τους ζητήματα, διατηρώντας ἔτσι ἀκέραια τήν κοινωνική συνοχή τῆς πατρίδας μας καί ἐφαρμόζοντας τήν ἐντολή τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά κωφεύει, δέν μπορεῖ νά ἀγνοεῖ τήν σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα καί δέν μπορεῖ νά μένει ἀδρανῆς στήν κοινωνική ἀδικία, ἀφοῦ ὅπως ἀναφέρει χαρακτηριστικά ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων: «ὅποιος δέν καταπολεμᾷ τήν ἀδικία πού γίνεται στὸν πλησίον του, ἐνῶ μπορεῖ, βρίσκεται στὸ ἴδιο κρίμα μέ αὐτόν πού τήν πραγματοποιεῖ»⁵.

⁵ Ἀμβροσίου Μεδιολάνων. *De officiis ministrorum* I, 36, 178, PL. 16, 75C: «Qui enim non repellit a socio injuriam, si potest, tam est in vitio, quam ille qui facit».

Οφείλουμε ~~να φοβόμαστε~~ να ένσκούψουμε μέ
εὐαγγελική ταπείνωση στὸν τραυματισμένο πνευματικά,
κοινωνικά καί οἰκονομικά συνάνθρωπό μας ὄχι ἀπλά ὡς
φιλανθρωπικός ὀργανισμός, ἀλλά ὡς ὁ κατ' ἐξοχήν χώρος
σωτηρίας, ὡς «κοινωνία θεώσεως»⁶, ὡς «πνευματικό
ίατρεῖο», κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο⁷, ἀλλά καί ὡς χώρος
ἀγάπης, μετανοίας καί ἐλπίδος.

Ἄς μὴν φοβόμαστε τὸ ἄγνωστο. Ὁ φόβος γιὰ τὸ
ἄγνωστο ὑπάρχει πίσω ἀπὸ κάθε ἀντίσταση στήν πρόοδο,
στή γνώση καί στήν ἐξέλιξη. Ἄν φοβηθοῦμε τὸ ἄγνωστο
εἶναι σάν νά φοβόμαστε τὸ αὐριο, τὸ μέλλον. Κάθε
τεχνολογική πρόοδος εἶναι εὐπρόσδεκτη καί
καλοδεχούμενη, ἐφόσον προσεγγίζει τὸ ἀνθρώπινο
πρόσωπο ὡς εἰκόνα Θεοῦ, σέβεται τίς ἀνθρώπινες σχέσεις,
τὴν ἱερότητα τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας καί θέτει ἠθικές
βάσεις στὶς νέες βιοηθικές προκλήσεις.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτό, Σᾶς καλῶ νά συμπορευθοῦμε
μέ τὴν πρόοδο, μέ τὴν ἐξέλιξη, νά συμπορευθοῦμε μέ τὴν
ἀλήθεια, νά θυσιάσουμε τὸ «ἐγώ» μας καί νά ἐργασθοῦμε

⁶ Γρηγορίου Παλαμᾶ, Λόγος ἀποδεικτικός περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 2,78. Εκδ. Π. Χρήστου, Γρηγορίου τοῦ Παλαμά, Συγγράμματα, τ. Α', σ. 149.

⁷ Ἰωάννου Χρυσοστόμου Εἰς τὴν Γένεσιν, PG 53, 22: «ἱατρεῖον ἐστὶ πνευματικόν ἡ Ἐκκλησία καὶ δεῖ τοὺς ἐνταῦθα παραγενομένους κατάλληλα τὰ φάρμακα λαμβάνοντας καὶ τοῖς οἰκείοις τραύμασιν ἐπιτεθέντας, οὕτως ἐπανιέναι».

έντατικά έτσι ώστε να επιστρέψουν τά παιδιά μας πίσω στην πατρίδα τους. Νά χάσουμε έμεϊς για να απολαύσουν οί επόμενοι, να στερηθούμε έμεϊς για να ωφεληθεϊ ή νέα γενιά.

Επιπλέον, ή Αγιωτάτη Εκκλησία μας καλεϊται, αδελφοί μου, να αντιμετωπίσει νέες γεωπολιτικές προκλήσεις καί στρατηγικές αλλαγές. Δυστυχώς, τά τύμπανα του πολέμου έχουν ξεκινήσει καιρό τώρα να ήχουν απειλητικά. Η εύρύτερη περιοχή των Βαλκανίων μετατρέπεται εκ νέου σε χώρο πολιτικῶν ζυμώσεων καί ἐθνικῶν διεκδικήσεων. Η ταυτότητά μας, ή ιστορία μας γίνεται γι' άλλη μία φορά αντικείμενο διαπραγματεύσεων, διαβουλεύσεων καί συμβιβασμῶν. Πρώτοι έμεϊς επιθυμοῦμε, εκτός από την ἐθνική ἀκεραιότητά μας πού εἶναι ἀδιαπραγμάτευτη, την πρόοδο των γειτονικῶν λαῶν. Επιθυμοῦμε ὅμως καί απαιτοῦμε σεβασμό στην μακραίωνη πολιτισμική καί ἑλληνοχριστιανική κληρονομιά μας καί αυτό ὀφείλουμε να τό καταστήσουμε σαφές πρὸς πᾶσα κατεύθυνση.

Τό ὄραμα τῆς εἰρήνης, πού ἀποτελεῖ πανανθρώπινο αἶτημα, ἀπειλεῖται ἀπό πολλούς παράγοντες πού σχετίζονται μέ τή φυσιογνωμία τῆς ἐποχῆς μας, ἀφοῦ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος πού ἀποξενώνεται ἀπό τόν Θεό τῆς

ἀγάπης καί τῆς εἰρήνης εὐτελίζει τόν ἑαυτό του καί
βυθίζεται στήν σύγκρουση καί στήν καταστροφή. Ἡ εἰρήνη
δέν μπορεῖ νά περιορισθεῖ σέ στενά θρησκευτικά,
ιδεολογικά ἢ πολιτικά πλαίσια. Ἐχει δικές της
ιδιαιτερότητες, ἐθνικές καί γλωσσικές καί δέν μπορεῖ νά
μεταβάλλεται οὔτε σέ «παίγνιον», οὔτε σέ διαρκή ἐκβιασμό
μεταξύ Δύσεως καί Ανατολῆς. ~~Ὁ ὁρθόδοξος κόσμος δέν~~
~~μπορεῖ νά μεταβάλλεται οὔτε σέ «παίγνιον», οὔτε σέ διαρκή ἐκβιασμό~~
~~μεταξύ Δύσεως καί Ανατολῆς.~~

Βεβαίως, δέν θά μπορούσε ὁ Ὁρθόδοξος κόσμος νά
μείνει ἀνεπηρέαστος ἀπό τίς τεράστιες αὐτές γεωπολιτικές
συγκρούσεις. Προσφάτως, παρατηροῦμε σύννεφα νά
καλύπτουν τήν ἐν Χριστῷ κοινωνία καί ἐνότητα τῆς
Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Ἡ δαιμονική πρόκληση τῆς
ἐκκοσμικεύσεως ἐμφανίζεται ἔντονα σέ πολλά
ἐκκλησιαστικά πρόσωπα. Τό φαινόμενο αὐτό ἀποτελεῖ καί
τόν μεγαλύτερο κίνδυνο γιά τήν Ἐκκλησία μας, εἶναι αὐτό
πού ἀλλοιώνει τό πραγματικό της πνεῦμα, ἀφοῦ ὁ
ἐκκοσμικευμένος χριστιανός δέν θέτει τήν Ἀγάπη τοῦ
Χριστοῦ ὡς ἐπίκεντρο καί κριτήριο γιά τό κάθε τι στή ζωή
του, ἀλλά ζεῖ τή ζωή του σύμφωνα μέ τά δικά του
λανθασμένα πρότυπα.

«Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετά φόβου», ἀδελφοί ~~ἀδελφοί~~
διότι αὐτή ἡ διχόνοια καί ἔλλειψη ἐνότητος χαροποιεῖ

περισσότερο από όλα τόν διάβολο. Ἐθνικιστικές τάσεις, ἡγετικές ἐπιδιώξεις καί ἱστορικές ἀνακρίβειες δέν ἔχουν θέση στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ζοῦμε μέ κέντρο ἀναφορᾶς τῆς ὑπάρξεώς μας τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πίστεως καί Ἰδρυτοῦ τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ Ὅποῖος «ἔλεον θέλει καί οὐ θυσίαν»⁸. Ἀς ἀγωνισθοῦμε λοιπόν ὅλοι μας γιά τήν διατήρηση τῆς ἐνότητάς μας. Οἱ διενέξεις στήν ὀρθόδοξη οἰκογένεια δίδουν λαβές σέ ὅλους ὅσους μάχονται τόν ρόλο καί τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀδελφοί μου,

Σύμφωνα, μέ τήν θεματολογία τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως θά προβοῦμε στήν ἐκλογή τῆς ἐξ' Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς διά τās πρὸς τόν Τύπον ἀνακοινώσεις καί ἐν συνεχείᾳ θά ἐπακολουθήσει Ἐκθεσις Πεπραγμένων τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν διά τό ἐκκλησιαστικόν ἔτος 2017-2018, ὑπό τῶν Σεβασμιωτάτων Προέδρων αὐτῶν καθὼς καί συμπλήρωσις τοῦ Καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν Ἐκλογίμων.

Ἀκολουθῶς, θά ἐπακολουθήσουν Εἰσήγησεις ὑπό τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Λαγκαδᾶ, Λητῆς καί

⁸ Ματθ. θ' 13 καί ιβ' 7.

Ρεντίνης κ. Ιωάννου μέ θέμα: «Τό χθές, τό σήμερα καί τό αὔριο τοῦ τόπου μας, μιά ἐκκλησιαστικοκοινωνική προσέγγιση» καί Κηφισίας, Αμαρουσίου καί Ωρωποῦ κ. Κυρίλλου μέ θέμα: «Μελετώμενες συνταγματικές ἀλλαγές καί οἱ θέσεις τῆς Ἐκκλησίας μας», εἰς τοὺς ὁποίους καί εὐχόμασθε ὀλοψύχως κάθε δύναμη καί φώτιση ὑπό τοῦ Παναγίου Θεοῦ. Ἐν συνεχείᾳ θά προβοῦμε στήν πλήρωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καί Τυρνάβου καί εἰς τήν Ψήφισι τῶν Κανονισμῶν.

Ὡστόσο, θά ἤθελα νά λάβουμε τήν εὐκαιρία αὐτή καί νά αποφασίσουμε μέ αἶσθημα εὐθύνης γιά τήν πορεία τῆς Ἐκκλησίας μας. Οἱ σχέσεις μας μέ τό κράτος καί ἡ ἀνάγκη τῆς οἰκονομικῆς μας αὐτοτέλειας ἐπιτάσσουν τούτη τήν ὥρα ἐνότητα καί σοβαρότητα λόγων καί πράξεων. Ἐμπιστεύομαι τήν κρίση σας, τήν ἐπιλογή σας καί περισσότερο τήν ἀγάπη σας γιά τήν Ἐκκλησία.

Θά μοῦ ἐπιτρέψτε νά εὐχηθῶ στόν ἀγαπητό ἀδελφό Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Περιστερίου κ. Χρυσόστομο, ὁ ὁποῖος δοκιμάζεται τελευταῖα μέ σοβαρά ζητήματα πού ἀφοροῦν στήν ὑγεία του, ταχεία ἀνάρρωση καί καλή ἐπιστροφή στά ποιμαντικά του καθήκοντα. Οἱ προσευχές ὅλων μας εἶναι τούτη τήν ὥρα μαζί του. Εὐχόμαστε νά πᾶνε ὅλα κατ'εὐχήν.

Επίσης, θα ήθελα νά έκφράσω τήν βαθύτατη λύπη μου γιά τήν έκδημία ενός τόσο ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ μας, τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Λαρίσης κυροῦ Ἰγνατίου, ὁ ὁποῖος ἀδόκητα ἔφυγε καί πορεύεται πλέον πρὸς τήν αἰωνιότητα. Ἄς προσευχηθοῦμε ὅλοι μας γιά τήν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς του καί ἄς εὐχηθοῦμε ὁ Θεός νά ἀναδείξει ἄξιο διάδοχό του.

Περαίνων, Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀδελφοί, θά ήθελα νά κλείσω μέ τά λόγια τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει: «ή εἰς τόν Θεόν ἐλπίς πάντα μεταρρυθμίζει»⁹. Ἡ ἐλπίδα μας συνδέεται ἀρρηκτα τόσο μέ τήν πίστη, ὅσο καί μέ τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μέ ὁδηγό λοιπόν αὐτήν τήν ἐλπίδα, ἀγαπημένοι, ἐνωμένοι, μακριά καί πέρα ἀπό προσωπικά συμφέροντα καί φιλοδοξίες, ἄς ἀγωνισθοῦμε μέ θάρρος¹⁰ καί μέ θυσιαστικό πνεῦμα τόν κοινόν καλόν ἀγώνα καί ἄς εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θά ἀντιμετωπίσουμε ἀποτελεσματικά ὅλες τίς ἀντιθέσεις, ἀλλά καί κάθε δοκιμασία, ἀπό τήν ὁποία βάλλεται ἡ Ἐκκλησία μας καί ἡ πατρίδα μας.

Ἀμήν!

⁹ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Εἰς Ψαλμόν*, 10, 1, PG. 55, 140.

¹⁰ Ἰω. 1στ', 33: «θαρσεῖτε, ἐγώ νενίκηκα τόν κόσμον»